

kateremu je vzdana kapela „Najsvetejšega Izveličarja pri svetih stopnicah“. Bila je ona nekdanj papeževa hišna (domača) kapela v patrijarhališči, imenovala se je „Najsvetejša kapela“ (Sancta Sanctorum) in to zaradi množine dragocenih svetinj, ki so se že od nekdanj ondi shranile. Papež Sikst V. dal je tu sem prenesti „Svete stopnice“ (Scala santa), katere so bile po izročilu prepeljane iz Jeruzalema v Rim po cesarici sv. Heleni l. 326. po Kristusu. So pa to palačne stopnice iz sodne hiše Pilatove, čez katere je bil Kristus peljan v dan njegovega trpljenja in vrh katerih je bil ljudstvu predstavljen kot „Ecce Homo“ (glej človek)! Izročilo daje verjetnost to, da je vseh 28 stopnic vsekanih iz jutrodeželnega tiriškega marmelja in da v Pilatovi palači v Jeruzalemu, ki služi zdaj kot vojašnica, teh stopnic manjka. Da bi se te prečastne svetinje preveč ne ogladile, dal jih je papež Klemen XII. pokriti z lesenimi stopnicami; vendar je to pokrivalo na sprednji strani vsake stopnice na dveh okoli metra dolgih in za dlan visokih mestih tako predolbljeno, da se prave marmeljaste stopnice videti in tudi otipati morejo.

Starodavna pobožna navada zahteva, da se verniki po stopnicah, po katerih je stopal Kristus kot trpeči Izveličar, le kleče premikajo, in na vsaki opravijo kratko molitev. K temu opominja obiskovalce svetih stopnic tudi pri dnu v steno vdeleni napis. Krasnemu marmeljastemu slavaloku je enaka sprednja stran sv. stopnic; ob obeh podbojih se nahajajo na simetričnih postamentih po umetniku Jacometti-ju mojstersko izdelani kipi, in sicer pri desni roki Kristus, od izdajalca Iškarijota poljubovan; pri levi roki pa kot „Ecce Homo“ od Pilata ljudstvu pokazan. Primerna latinska napisa na postamentih razlagata obiskovalcem žalna prizora.

Z ginjenim srcem smo prestopili slovenski romarji prag svetega kraja, v katerem se nahajajo ravno popisane svete stopnice. Njim vštric vravnane so na vsaki strani v enakem položaji še dvojje, po katerih se romarji, potem ko so srednje (svete stopnice) kleče prehodili, v lopo zopet nazaj dol povrnejo. Gotovo je že na milijone romarjev obiskalo ta kraj, in tudi mi nismo bili edini ondi navzoči. O postnem času pa je včasih nek tu silna gnječa pobožnih obiskovalcev izmed vseh stanov. Opravili smo tedaj tudi mi na tem svetem kraji svojo pobožnost. Bil sem tako radoveden, da sem se skozi eno izmed zgor omenjenih predolbljin dotaknil z roko kamnite stopnice, in v resnici našel vrhno stran po kolenih nekdanjih romarjev tako vglajeno, da bilo bi zdaj že zelo težavno, po kolenih čez vse priti.

Vrh svetih stopnic je majhna planota, konec katere stoji ob steni veliko razpelo (britka martra) s kipi Marije in sv. Janeza ob straneh. Spodaj teh kipov se vidi skozi železno omrežje v kapelo „Sancta sanctorum“, kjer se neki še zdaj nahaja toliko svetinj (ostankov Svetnikov) shranjenih, kot v nobenem drugem svetišči celega sveta ne. Ondi hrani se tudi slika pravega obraza Jezusovega, katerega je po izročilu malal sv. Lukež in so prinesli ga baje že apostoli v Rim.

Ko smo po opravljeni pobožnosti prišli zopet po stranskih stopnicah nazaj dol v lopo, ogledali smo ondi še v njenem desnem kotu belo-marmeljasti kip Izveličarja k stebri privezanega. Obrnjena sta kipa eden proti drugemu in brž ko ne imata kak zgodovinski pomen. Vse stene in oboki ob svetih stopnicah ozališani so s slikami Kristusovega trpljenja.

Kakor od vsacega rimskega svetišča, ločili smo se tudi od tega zelo težko; pred odhodom pa smo si kupili od g. redovnika (Passionista), ki je sedel pri durih

kot nekaka častna straža, fotografijo sv. stopnic. Dal nam je gospod vsacemu tudi malo podobico v spomin. (Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Česka šola na Dunaji.

Razgovor o novi česki šoli na Dunaji spadal bi sicer po svoji naravi v vrsto šolskih stvari, toda to vprašanje pretresavalo se je do zdaj poglavitno iz političnega ozira in najnoveji čas napravil je dunajski mestni zbor in tamošnji deželni šolski svet imenitno politično vprašanje, kakor bi bil od tega odvisen obstanek nemškega Dunaja.

Ta zadeva stoji tako-le: Kdor Dunaj pozna in se hoče brigati za to, prepriča se lahko, posebno v predmestjih in ob urah, kedar hodijo delavci od dela ali na delo, ali kdor posluša večino tamošnjih poslov, bo slišal govoriti skoraj samo česki. Najočividnejša je ta prikazen v 10. okraji „Favoriten“ in predmestji „Brigittenau“, kjer se vidijo posebno nedeljske dni ženske in moški z otroci vred po vsem v moravsko-českimi nošah govoreči samo česki. Da se med dijaki, obrtniki, trgovci, uradniki, in to med izobraženci tudi nahajajo na Dunaji prav dosti, in to narodno zelo zavednih Čehov, je enako znano. Tako se verjetno trdi, da na Dunaji biva okroglo število 240.000 Čehov.

Za izobraženje českimi otrok skrbeti prosilo je tedaj društvo „Komenský“ pri vladi dovoljenja, v smislu člena 17. državnih temeljnih postav in §. 70. šolske postave, na lastne stroške napraviti privatno ljudsko šolo s českim učnim jezikom.

Deželni šolski svet doljne-avstrijski, v rokah znane dr. Weitlof-a, zavrzel je to prošnjo s pravnimičevimi pretvezami. Naučno ministerstvo je zadnje dni odločilo: „da proti napravi privatne ljudske šole s českim učnim jezikom na Dunaji ni postavnega zadržka“.

Ta odlok napravil je po sprejetem ukazu od stranke grozovit krik v judovskih in nemško narodnih časnikih dunajskih, češ, da je to prvi korak za spodkopavanje nemškega Dunaja, da je to nepostavno česko nasilstvo in mnogo tacega.

Deželni šolski svet vložil je protest zoper tak nepostaven ministerski odlok, in pridružil se je temu ono soboto tudi dunajski mestni zbor z nujnim sklepom, v katerem ministerski odlok imenuje „postavi in pravici nasproten“, kateri bil je sprejet z vsemi glasovi zoper dva (profesor Gugler in Matznetter).

Čehom nikoli, naši vladi pa le tu in tam pravični „Pester Lloyd“ piše o tej zadevi: „Med tem, ko se umetniki dunajski pripravljajo s slavnostnim sprevedom slaviti dan, katerega so pred 200 leti Turki prisiljeni popustili obleganje avstrijskega glavnega mesta, bobné bobni pred zakopi metropole, ter ji pretí nov hud sovražnik s še hujšim napadom“. Da, Čehi stojé pred obzidjem dunajskim, pa še vse več, uže so predrli v deset predmestij, in gospod Weitlof pri Bogu ne more zato, ako se še ni pričelo grozovito klanje. Dva izmed štirih zastopnikov srednjega mesta sta uže grozovitno vznemirjena, ker sta tudi uda deželnega šolskega sveta, kateri se je polastil te zadeve in poveljništva zoper nove barbare. Grof Harrah imenuje se Kara Mustafa 19. st. letja in gospod Weitlof je Staremburg, kateri od visoke straže sv. Štefana stolpa daleč pogledava v deželo, ali ne pride pomoči od ljudi, ali vsaj „Votan“ zaukaže zemlji, da se razpoči ter požre ves deseti okraj, v katerem so grozoviti Čehi podkop, katero hinavsko imenujejo privatno šolo.